

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr16 (2146) 1999 m. balandžio mėn. 27 d.

Eina 44-tus metus

Melbourne

TAVO TIKĖJIMAS

Balandžio 23-oji – Šv. Jurgis, antrasis Lietuvos globėjas

Šiandien prisimename vieną ankstyvųjų krikščionybės laikų didvyrių – šv. Jurgį. Jis buvo Romos armijos karininkas, kilęs iš Kapadokijos (Mažoji Azija), 303 metais, imperatoriaus Diokleciano laikais, Palestinoje nukankintas už tikėjimą. Šis narsus karys greitai pelnė visų simpatijas. Netrukus, IV a., atsiranda bažnyčių, jo vardu pavadintų. Jį pasirenka savo globėju danguje anglai, jo globos šaukiasi lietuviai, rusai. Jo vardu pavadinti ordinaai, kuriuos kareiviams prisegdavo už drąsą. Šv. Jurgis yra ir Lietuvos globėjas.

Jis nuo seno piešiamas raitas ant žirgo, duriąs ietimi slobiną. Taip pamaldi liaudis norėjo pavaizduoti jo kovą – Kristaus išpažinėjo priešinimąsi neteisiesiems ir tironiškiems Diokleciano reikalavimams išsižadėti krikščioniško gyvenimo ir garbinti pagoniškus stabus. Jokie meilikavimai, įtikėjimai ir pažadai nieko nepadėjo – Jurgis tvirtai laikėsi savo tikėjimo. Tada jam grasina, bet jis nesvyruoja. Pagaliau jį kankina, bet jis nepalūžta ir miršta už savo tikėjimą.

Dabar jis gali, danguje būdamas, su džiaugsmu ištarti tuos žodžius, kuriuos šv. Povilas gyvenimo pabaigoje rašė savo mokiniui Timotiejui: "Aš kovojau gerą kovą, išlaikiau tikėjimą..." Jis dabar gali per amžius dėkoti už savo šventą tikėjimą.

Ar šį šventę neturėtų mums būti paskata branginti savo tikėjimą, tvirtai jo laikytis, šventai pagal jį gyventi, nes tai yra brangiausias dalykas mūsų gyvenime. Jis yra garbė mūsų praeičiai, tvirtybė dabarčiai ir paguoda ateičiai.

Ką mums sako netikėjimas (ateizmas) apie mūsų praeitį? Gi tai, kad žmogus – atsitiktinis susijungimas tiek ir tiek dalių baltymų, tiek ir tiek dalių vandens ir t.t. Tą visą chemiją nieko mums nesako, iš kur yra kilęs žmogus. Šnekama, kad atsitiktinai susiformavę pirmieji gyviai, atsitiktinai beždžionės atsirado ir t.t. Atsitiktinai ir žmogus iš beždžionės išsivystęs. Šitos šnekos nieko nepaaiškina, kaip atsirado protingas, mąstantis žmogus. Ne darbas sukuria protą. Arklys kiek dirba, o nuo to netampa protingesnis. Ko pats neturi, to ir kitiems negali duoti. Beždžionė nemoka ugnies susikurti ir niekad neišmokys to savo vaikų. Alkanas šuo gulės šalia bulvių krūvelės ir niekad jam neateis į galvą susikurti ugnį ir jas išsikepti, nors jis šimtus kartų matė, kaip žmogus tai daro. Arklys, žiemą badavęs, ramiai sau vasarą es žolę, negalvodamas apie žiemos atsargas. Žmogus turi protą, kurio jis negalėjo gauti iš beždžionės, nes ko neturi, to negali ir kitam duoti. Kai arklys įspiria žmogui ar jį užmuša, niekas jo

neatiduoda į teismą, niekas nereikalauja iš jo atsakomybės. Kitaip elgiamasi su žmonėmis – vagimis ir plėšikais, net su girtuokliais. Iš kur ta žmogaus didybė? Jokia chemija, jokia biologija mums to nepaaiškina. Ar šitoks žmogaus kilmės aiškinimas nėra žmogaus pažeminimas?

Jau pirmieji Šventojo Rašto puslapiai mums pasakoja, kad žmogus yra Dievo sukurtas, turi nematerialią dvasią, jis yra panašus, į Dievą, o jo dvasingumas reiškiasi sąmoninga veikla, protingu pažinimu, laisvu norėjimu. Ar tai nėra didinga?

Toliau šventasis Raštas pasakoja, kad žmogus yra Dievo vaikas ir dalinsis Dievo laime danguje, kad žmogus yra žemės ir kosmoso valdovas ir tik vienam Dievui, gerajam savo Tėvui, jis turi lenktis. Ar tai ne gražu?

Kai žmogus nusikalto, Dievas atitaisė normalią būseną, pasiuntęs savo Sūnų į žemę. Ir vėl santykiai tarp žmogaus ir Dievo tapo draugiški, vėl Dievą galime vadinti savo Tėvą. Ar šis tikėjimas nėra garbė mūsų praeičiai, ar jis neiškelia mūsų virš visų savo kūrinių?

Todėl suprasime, kodėl šv. Jurgis nelenkė savo kelių prieš pagoniškus stabus. Jis kaip Dievo vaikas, nenorėjo būti stabų ir nesąmonių vergu. Jis nenorėjo

išsižadėti tikros didybės ir už tai atidavė savo kraują ir gyvybę. Šv. Jurgio pavyzdžiu ir mes turime gerbti savo dievišką kilmę, savo tikrą didybę ir jos niekad ir niekur neišsižadėti.

Turbūt niekam nereikia aiškinti, kad žmogaus gyvenime apsiniaukusių dienų būna daugiau negu saulėtų. Kol kišenė pilna ir sveikata gera, kol tau žmonės iš tolo

kelia kepurę, gali ir negalvoti apie Dievą, gali kalbėti, kad žmogui užtenka paties savęs, jo jėgų ir neišmintinga yra prieš ką nors klauptis. Bet... vieną dieną papučia kiti vėjai. Tave "iššluoja" iš geros tarnybos. Ima šlubuoti širdis, užpuola kitos bėdos. Tave apninka nemiga, mintys, kurių negali nuvaryti. Ką tada mums gali pasiūlyti netikėjimas, kaip mus pastiprins?

Paskalis paliko rūščius žodžius: "Tu mirsi vienas". Kaip apleistas yra netikintis žmogus mirties valandą. Tai jautė paskutinėmis savo valandomis prancūzų rašytojas Anatolis Fransas, kuris buvo vadinamas "ateistų popiežiumi" ir kuris savo mirties valandą šaukėsi motinos. Juo mažiau netikėjimas gali paremti žmogų, juo daugiau religija stiprina žmogų atėjus kiekvienam išgyvenimui. Mes galime maldoje išsikalbėti su Dievu, - ar tada nėra lengviau? Mes galime patį Dievą šv. Komunijos pavidalu priimti į savo širdį. Kiek žmonių metę žvilgsnį į kenčiantį Išganytoją, įgavo naujų jėgų. Turbūt daug kas girdėjome apie garsų ir šventą kunigą Joną Boską. Savo kunigystės pradžioje jis surinko iš gatvės nemažą būrį našlaičių, paauglių valkatų ir juos apgyvendino savo namuose, o čia jais rūpinosi jo motina. Tai buvo be galo sunkus darbas. Vieną kartą motina neištvėrė ir išpasakojo savo sūnui visas tų išdykelių šunys. Ji padžiovusi baltinius, o šie juos sumetę į purvą, kitą kartą daržė viską ištrypė, o kartą visus virtuvės indus paslėpė. Motina nebeišlaikė: ji nusprendė palikti sūnų ir grįžti į savo tėviškę. Sūnus paėmė motiną už rankos, privedė prie sienos, ant kurios kabėjo kenčiančio Išganytojo paveikslas, ir nieko nesakė, tik pirštu parodė į Išganytoją. Motina atsakė: "Teisybę, aš buvau pamiršusi". Ir ji pasiliko prie sunkių savo pareigų.

"Gali ir mirtis ateiti. Aš jos nebijau. Ji yra gerasis Dievo pasiuntinys, kuris man kelią atveria į amžinąją danguje esančią tėvynę". Tai šv. Jurgio žodžiai. Šituos žodžius šv. Jurgis prisiminė, kai palenkė savo galvą po budelio kalavijų.

Taip, tvirtas yra pagrindas, ant kurio šv. Jurgis stovi jau šešiolika šimtmečių ir stovės per visą amžinybę. Netikis Dievu neturi po savim to pagrindo. Todėl branginkime savo šventą tikėjimą ir gyvenkime pagal jį, nes jis yra garbė mūsų praeičiai ir paguoda ateičiai. Antanas Jasmontas,

"XXI amžius"

"Aš kovojau gerą kovą, pabaigiau bėgti, išlaikiau tikėjimą. Gale man atidėtas teisybės vainikas, kurį duos man aną dieną Viešpats" (2 Tim. 4, 7-8).

Melbourno kanklių ansamblis pradeda darbą. Pirmajame pasitarime pas S.Eimutį š.m. kovo 21 d.: sėdi iš kairės – P.Aras, L.Kaladė; stovi – A.Gabas, P.Aras jnr., D.Aras, N.Zdaniene, (mažoji J.Kymantaitė), G.Kymantaitė, B.Kymantienė, I.Arienė. D.Brovedani, R.Kymantaitė, A.Cinienė ir S.Eimutis.

Žinios iš Lietuvos Radijo Vatikane

Brazilijos Bažnyčia mini krašto evangelizavimo pradžios 500 metines. Šių iškilmių proga Portugalijos vyskupų konferencija padovanojo Brazilijos bažnyčiai 16 kopijų kryžiaus, prie kurio buvo aukotos pirmosios šv. Mišios Brazilijos žemėje. Istorinės mišios buvo aukotos 1500 metų balandžio 26 dieną. 16-ką kryžių simbolizuoja Brazilijos Bažnyčią sudarančias 16-ką bažnytinių provincijų. Gyventojų skaičiumi Brazilija yra skaitlingiausias katalikų kraštas pasaulyje. Iš 160 milijonų gyventojų 86 procentai yra katalikai. Kryžių įteikimo brazilų vyskupams ceremonija Portugalijos Bragos mieste įvyko kovo 25 d. viešpaties Apreiškimo liturginės šventės dieną. Apeigose dalyvavo Brazilijos vyskupų konferencijos pirmininkas ir sekretorius bei Portugalijos vyskupų konferencijos pirmininkas. Dar prieš persiuntimą į Braziliją, naująją evangelizaciją simbolizuojančius 16-ką kryžių Vatikane palaimino popiežius Jonas Paulius II.

ooOoo

Popiežinė "Cor Unum" taryba, kuri koordinuoja katalikų Bažnyčios karitatyvinę veiklą ir taip pat šv. Tėvo vardu administruoja kelis bažnytinius šalpos fondus, paskelbė ataskaitą apie savo veiklą praėjusiais 1998 metais. Ataskaitoje pranešama, kad įvairiems šalpos projektams finansuoti Popiežinė "Cor Unum" taryba iš viso išleido 21 su puse milijono dolerių. Daugiausiai pinigų skirta pernai vykusių stichinių nelaimių aukoms šelpti. Kaip ir kitais metais, Popiežinė "Cor Unum" taryba finansavo socialinius projektus Lotynų Amerikos indėnų labui, dalis pinigų buvo skirta Afrikos karų pabėgėliams remti.

ooOoo

Skandinavijos vyskupų konferencija naujuoju savo pirmininku išrinko Oslo vyskupą Gerhardą Schwenzerį. Jo pirmtakas, vyskupas Paul Verschuren, dėl sveikatos negalavimų neseniai atsisakė Helsinkio vyskupo sosto ir Skandinavijos vyskupų konferencijos pirmininko posto. Vokiečių kilmės, 60 metų Oslo vyskupo Schwenzerio pavaduotoju Skandinavijos vyskupų konferencijoje buvo išrinktas naujasis Stokholmo vyskupas Anders Arborelius. Vyskupų konferencijos pirmininko ir vice pirmininko rinkimai įvyko Kopenhagoje neseniai surengtoje Skandinavijos vyskupų konferencijos plenarinėje

asamblėjoje. Joje be kitų regionui aktualių klausimų buvo svarstoma abortų problema. Šiai temai taip pat skirtas Skandinavijos vyskupų katekizmo paskelbtas dokumentas, kuriame kritikuojama labai liberali abortų praktika pavieniuose Skandinavų kraštuose.

ooOoo

Keturių dienų vizitą Šventojoje Žemėje pradėjo kardinolas Roger Etchegaray, didžiojo Jubiliejaus centrinio komiteto pirmininkas. Vos atvykęs į Jeruzalę, kardinolas Etchegaray per Izraelio valstybinį radiją kalbėjo, jog yra beveik tikra, kad popiežius Jonas Paulius II lankysis Jėzaus gimtojoje žemėje. Po šio pareiškimo atrodytų beveik tikra, kad 2000 metais popiežius galės įgyvendinti savo nekartą išreikštą svajonę apsilankyti Šventojoje Žemėje. Tačiau Vatikano Spaudos salės direktorius Navarro Valls pareiškė, jog šio vizito klausimu dar nieko konkretaus nenuspręsta

ooOoo

Knygų knyga – Šventasis Raštas – populiariausias leidinys pasaulyje ir praėjusiais metais sumušė labiausiai platinamos ir skaitomos knygos rekordą. Kaip praneša Pasaulinės Biblinės draugijos federacija, veikianti Didžiojoje Britanijoje, 1998 metais biblinės draugijos išplatino 585 milijonus biblijų visame pasaulyje. Metus anksčiau buvo išplatinta 561 milijonas Šventraščio leidinių. Populiariausios yra pirmiausios Naujojo Testamento, po to Psalmių leidiniai. Iš viso Šventojo Rašto su Senuoju ir Naujuoju Testamentu knygų išplatinta daugiau kaip 20 milijonų egzempliorių. Rekordinis taip pat skaičius kalbų ir tarmių, į kurias išversta Biblija: 2212. Visų Biblijos knygų vertimų yra 366 kalbomis. Naujasis Testamentas yra išverstas ir išleistas 928 pasaulio kalbomis.

ooOoo

Didįjį Penktadienį, balandžio 2 dieną, visoje katalikų Bažnyčioje buvo pažymima Šventosios Žemės diena. Rytų Bažnyčių kongregacija paskelbė kreipimąsi, adresuotą viso pasaulio katalikų vyskupams, kuriame ragina visose vyskupijose balandžio 2-ąją surengti rinkliavą, skirtą Šventosios Žemės krikščionims remti. Kartu raginama ir kitomis progomis daugiau kalbėti apie Šventąją Žemę, apie jos istoriją ir dabartį. Rytų Bažnyčių kongregacija kviečia visus vyskopus savo tikinčiuosius geriau supažindinti su Jėzaus gimtuoju kraštu.

TAIP RAŠO LENKŲ DIENRAŠTIS

Kairiosios pakraipos lenkų dienraštis "Trybuna" 1999.II.26 skiltyje "Komentarai, nuomonės" išspausdino Zuzanna Dabrowska straipsnį "Lenkiškumo sargyba". Štai jo vertimas.

"Kai jau negalima sukurti Lenkijos 'nuo jūros iki jūros', o žydai beveik visi išvažiavo Izraelin arba Amerikon, pavojaingai mažėja skaičius žmonių, kuriems galima įspirti. Bet Jerzy Buzek vyriausybė yra veiksminga ir surado lietuvių. Lietuviai sėdi sau Punske ir užsiima kontrabanda. Todėl reikia juos nubauti, paimant pusę sveikatos apsaugos centro pastato, kurį lietuviai pasistatė savo lėšomis (matyt, iš tos kontrabandos), ir įsteigti ten pasienio sargybą. O joje sėdės tvarkingi lenkai, kurie saugos lietuvių."

Bet lietuvių liaudis Punske yra užsispyrusi ir protestuoja. Nori toliau turėti sveikatos apsaugos centrą, o pasienio sargybą toliau, nes miestelio centre ji nereikalinga. Užsispyrę lietuviai tvirtina, kad kai į Punksą atvyks lenkų pasieniečiai, tai Punksas nebus jau taip lietuviškas. O juk to ir siekama. Lenkija yra civilizacijos tvirtovė, ir jos misija – sulenkinti Punksą. Per amžius abiejų tautų respublika kentėjo vokiečių, rusinimų, o dabar atsigauna ir pastatys lenkiškumo tvirtovę.

- Nemanome keisti savo sprendimo, - pareiškė Lenkijos vidaus reikalų ir administracijos ministeris Janusz Tomaszewski. Mūsų rytų politika pasireiškia tuo,

kad mes trepsime koja, o kiti mūsų klauso. Todėl Lietuvoje privalo būti lenkų kalbos brandos egzaminas, o Punske – pasienio užkarda. Ne tam prieš šimtmečius sudarėme Liublino uniją, kad šiandien lenkiškasis Vilnius mums saktų, kaip auklėti lietuvių. Visa ta koncepcija vyriausybei, be abejo, būtų pavykus, jeigu nebūtų įsikišęs pokomunistinis prezidentas. Jis simpatizuoja ne tik ukrainiečiams ir turbūt seksualinėms mažumoms, bet ir kišasi į santykius su Lietuva be jokio pasitarimo su premerju, kuris yra šios problematikos žinovas

- Tai skandalas – tvirtina Solidarumo rinkimų akcijos narys Jan Marija Rokita. Prezidentui nevalia kritikuoti vyriausybės. Seimo narys tvirtina, kad Aleksandras Kvasniewskis "nuvažiavo į kaimyninę šalį ir pasakė, kad vyriausybė yra kvaila". Nors aš pritariu šiai nuomenei, bet neprisimenu, kad tokie žodžiai būtų pasakyti.

Ginčas dėl pasienio užkardos yra dar vienas pavyzdys Lenkijoje vykstančio vaidinimo, kuris vadinasi "Lenkijos rytų politika". Apie tai tiek kartų kritiškai rašė Paryžiaus "Kultūros" redaktorius Jerzy Giedroyc. Dėl tokios politikos nutraukiami prekybos ryšiai, netenkama rytų rinkos, nukenčia geri santykiai su kaimynais. Dešinės politikai tvirtina, kad prezidentas neturi teisės kištis į politiką. Baisu pagalvoti, kas būtų, jeigu prezidentas taip padarytų...

Vertė Z.M. - "T.Ž."

Pažymėtina, kad ši Šventosios Žemės diena, nėra visiškai nauja iniciatyva. Remti Šventosios Žemės krikščionis ir šiuo tikslu Didįjį Penktadienį rinkti aukas ragino jau Popiežius Paulius VI, tačiau tradicija lig šios dar tvirtai neprisigijo.

ooOoo

Kovo 10 d. bendrosios audiencijos metu Popiežiui Jonui Pauliui II-jam buvo įteiktas kompaktinis diskas "Abba Pater", kurį artėjančio 2000 metų jubiliejaus proga išleido Sony Classical muzikos įrašų bendrovė, Pauliečių leidykla ir Vatikano radijas. Diską Šventajam Tėvui įteikė minėtų trijų bendrovių ir institucijų vadovai: Sony Classical bendrovės prezidentas Peter Gelb, Pauliečių kongregacijos vadovas kunigas Pietro Campus ir Vatikano radijo generalinis direktorius kunigas Pasquale Borgomeo.

Diske įrašytos Popiežiaus maldos, fragmentai jo homilijų ir kalbų, saktų per visą dvidešimtį metų trunkantį pontifikatą.

ooOoo

Kovo 12 dieną, pradėjo galioti šv. Sosto ir Estijos respublikos sutartis, nustatanti Estijoje veikiančios katalikų Bažnyčios juridinį statusą ir teises.

Dešimties straipsnių sutartimi, Estijos respublika pripažįsta juridinio asmens statusą visoms Estijoje veikiančioms katalikiškoms institucijoms, suteikia visišką veikimo laisvę sielovados srityje, leidžia katalikiškoms institucijoms bendradarbiauti švietimo ir sveikatos apsaugos

sistemų darbe ir steigti atitinkamas savąsias institucijas, užtikrina Bažnyčios autonomiją vyskupų skyriame, leidžia Estijoje dirbti svetimšaliams kunigams ir vienuoliams, leidžia dėstyti katalikų tikybą valstybinėse mokyklose besimokantiems katalikų vaikams; galiausiai Estijos respublika civilinėje plotmėje pripažįsta kanoniškai katalikų Bažnyčioje sudarytas santuokas.

ooOoo

Kovo 9 d. Romoje Popiežiniame Biblijos institute kunigas domininkas Valentis gynė disertaciją Biblijos mokslų daktaro laipsniui gauti. Į gynimą buvo atėję keletas Romoje studijuojančių ir dirbančių lietuvių, Biblijos instituto studentų.

Kunigas Domininkas Valentis, gimęs italų šeimoje Niujorke, augo lietuvių parapijoje kur puikiai išmoko lietuvių kalbą. Dėstė prieš 10 metų atkurtame Kauno VDU-to Teologijos fakultete, į lietuvių kalbą išvertė ir 1994 metais išleido psalmyną. Šiuo metu kunigas Domininkas Valentis gyvena ir dirba Vokietijoje. Popiežiniame Biblijos institute jis pradėjo studijas prieš 27 metus.

Doktorantas kunigas Valentis parašė disertaciją pavadinimu "Die Verkettung der Psalmen 52-55". Gynime dalyvavęs Marijonų vienuolijos generalinis vikaras T.Vaclovas Aliulis šį pavadinimą siūlo versti "2-55 psalmių pynė". Autorius pažymėjo, kad tema nauja. Gynimas vyko vokiečių kalba, doktoranto klausinėjo keturi oponentai.

(Nukelta į 4-tą psl.)

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$40. Kituose kraštuose \$45. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakoma. Redakcija korespondencijas taisy savo nuožiūra.

VINCAS KUDIRKA

Rašo dr. Jonas KUNCA, M.D.

Artinasi 100 metų sukatis nuo vieno iš žymiausių mūsų tautos sūnų mirties. Tokių dvasios galiūnų nėra daug Lietuvos istorijoje. Mindaugas suvienijo Lietuvą, Gediminas stengėsi ją sukultūrinti, kviesdamas atvykti užsienio specialistus. Vytautas buvo išimtinis valstybės vadas ir gabus politikas, o Basanavičius su Kudirka pribūdino tautą ir taip ją paruošė nepriklausomam gyvenimui. Kudirkos nuopelnus būtų neįmanoma išvardinti viename straipsnyje. Užtenka priminti, kad jis padėjo pamatus Lietuvos nepriklausomybei, nors pats to momento nesulaukė dėl ankstyvos mirties.

Vincas Kudirka gimė lietuvių ūkininko šeimoje. Tėvo paramą prarado anksti, kai buvo atleistas iš seminarijos dėl įkvėpimo stokos. Teko pačiam rūpintis pragyvenimu. O dar jis norėjo mokslintis. Viskas jį domino. Taigi godžiai skaitė knygas ir taip išvystė nepaprastai aukštą asmenybę. Anuo metu buvo mada, kad kiek prasilavinę skaitytųsi save lenkais arba nors praktikuotų lenkišką kultūrą. Tos pagundos neišvengė ir V.Kudirka. Bet perskaitęs „Aušros“ laikraštį pajuto, kad jis nieko bendro neturi su lenkiškumu, kad yra gryniasias lietuvis. Po šito lūžio jis ėmėsi įrodyti savo darbais lietuvišką patriotizmą.

Teisingai jis įžiūrėjo, kad tuo laiku geriausiai pasitarnauti tautai buvo galima per spaudą, kuri pasiektų tautos masę. Būdamas jau gydytojas per daug nepriklausė nuo okupantų įstaigų malonės. Galėjo dirbti savarankiškai. Tik bėda, kad to meto Rusijos valdžia buvo griežtai uždraudus lietuvišką spaudą, kad kuo greičiau surusinti mūsų tautą. Būdamas geras organizatorius, surado kaip išleisti lietuvišką laikraštį Tilžėje ir vėliau jį slapta

paskleisti Lietuvoje. Taip pasirodė „Varpas“, kuriame V.Kudirka išdėstė tautos padėtį ne vien kritikuodamas okupantus, bet duodamas patarimus ką ir kaip daryti, kad pakiltų tautos gerovė ir kultūra. Gabumas išreikšti aiškiai ir trumpai savo mintis prisidėjo prie Kudirkos minčių perdavimo visai tautai. Jo plati erudicija jam leido neapsiriboti kuria nors viena sritimi. Savo straipsniuose jis gvildeno žemės ūkio, švietimo, kalbos ir visus kitus bendros kultūros klausimus. Kudirka nevengė iškelti ir daromų mūsų pačių klaidų. Ypač jis buvo nusistatęs prieš jaunų lietuvių emigraciją į tokias šalis, kaip kad Pietų Amerika. Tai jis laikė tautos kraujavimu. Vietoj emigracijos jis siūlė jaunimui mokytis amatų. Tada kaip tik trūko amatininkų, o prekyba buvo rankose svetimtaučių, kurie visaip mulkino žmones imdami išpūstas kainas už menkaverčius produktus.

Kiek išgalėjo, jis tobulino mūsų kalbą ir skatino kitus tai daryti.

Reikia tik stebėtis, kad per 10 metų V.Kudirka spėjo tiek parašyti. Užstojo jis ir tuos, kaip Šliupą, kurie buvo niekinami dėl jų pasaulėžiūros. „Jei skaitai knygą“, sakydavo jis, „žiūrėk, ko ji yra verta“. Juk svarbus jos turinys, o ne autorius. Ko norėjo iš savo tautos, Kudirka trumpai išreiškė jo sukurtam himne, kuriam jis pats parašė ir gaidas.

Su gailėsčiu turim prisipažinti, kad himnų giedame, bet negyvenam jo dvasia. Intrigos, oportunizmas ir savos tautos suvedžiojimas bei išnaudojimas yra išstūmę iš Lietuvos gyvenimo kudirkišką idealizmą.

To milžino mirties sukaktuvių proga vertėtų mums pasekti jo pavyzdžiu ir atsiversti šį kartą ne nuo lenkėjimo, bet nuo korupcijos, egoizmo, tuščio modernizmo ten, kur jo nereikia ir bendrai nuo sovietinio mentaliteto, kurį keikiame, bet kartu praktikuojame.

V.Landsbergis norėtų atvirai pasikalbėti

Valstybės reikmės ir grėsmės

Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis pasiūlė įšaldyti politikų tarpusavio išpuolius bei kaltinimus ir pakvietė Prezidentą, premjerą, politinius veikėjus bei žiniasklaidos vadovus pokalbio apie valstybę, jos reikmes ir grėsmes.

Į susitikimą kviečiami Prezidentas, premjeras, taip pat Seimo frakcijų, penkių parlamentinių partijų – konservatorių, Krikščionių demokratų, Centro sąjungos, LDDP ir Socialdemokratų – vadovai.

Pasikalbėti kviečiami ir penkių laikraščių – „Lietuvos ryto“, „Lietuvos aidas“, „Respublikos“, „Kauno dienos“ ir „Valstiečių laikraščio“ – redaktoriai.

Pareiškime Seimo pirmininkas pažymi, kad svarbiausi Lietuvos siekliai – dvasinė ir socialinė žmonių gerovė – gali būti įgyvendinti, branginant stabilumą ir valdžios grandžių sutarimą: „Čia turėtų glūdėti mūsų politinio veikimo prioritetai“.

Tendencijos – peikti valdžią

„Yra dalykai, kuriuos aš matau ir turbūt visi turėtume matyti kaip valstybinės reikšmės ir prioritetinius. Turėtume juos aptarti ir susitarti, ar tikrai visi taip matome“, – sakė Seimo pirmininkas.

Pasak V.Landsbergio, tai nebus bendrų veiksmų derinimas, o pokalbis apie prioritetus.

Paklaustas, kodėl į valstybės vadovų susitikimą pakviesti ir žiniasklaidos atstovai, V.Landsbergis sakė pastebįs žiniasklaidos tendenciją peikti valdžią, pavyzdžiui, rodyti kaip nesėkmingus eurointegracinius Lietuvos siekius: „Mane kartais stebina, kai aš matau tokį vos ne džiaugsmą, kad Lietuvai nesiseka“.

Norėtų pasikalbėti trise

Paprašytas pasakyti savo nuomonę dėl praėjusią savaitę paaštrėjusių Prezidento Valdo Adamkaus ir premjero Gedimino Vagnoriaus santykių, V.Landsbergis teigė, kad jam šiek tiek pabodo nagrinėti abiejų pusių atstovų spaudai pareiškimus.

„Aš daug labiau pasikliauju tuo, ką sutarėme, ką aptarėme su Prezidentu, o kai paskui matau skirtumus, vieną kitą kartą esu reagavęs. Dabar nematau reikalo, tuo labiau kad pats nedalyvauju tuose pasiaiškinimuose, kurie vyksta“, – kalbėjo V.Landsbergis.

Seimo pirmininkas sakė norįs susitikti su Prezidentu ir premjeru pasikalbėti trise.

Neturi būti vien pamokymai

Komentuodamas V.Landsbergio pasiūlymą pasikalbėti šalies vadovams, politikams bei laikraščių redaktoriams, opozicinės LDDP lyderis Česlovas Juršėnas pareiškė, kad toks pokalbis turėtų prasmės tik tuomet, jei bus bent kiek atgailos: „Jei susitikime bus pamokymai Prezidentui, spaudai ir visiems kitiems netikėliams, tai iš tokio pasitarimo naudos laukti nereikėtų“.

Tačiau vis dėlto Č.Juršėnas viliasi, kad šaltasis karas Lietuvos valdžioje bus tinkamai įvertintas ir suprastas, išsiaiškinta, kas čia labiausiai kaltas. Anot jo, labiausiai kritikuoti šioje situacijoje yra Vyriausybė ir premjeras. „L.r.“

departamentas.

Buvo sutikas be iškilmių

Šį kartą Prezidento apsilankymas Seime vyko be įprastinio iškilmingumo. Prie parlamento rūmų pagrindinio įėjimo V.Adamkui pasitiko tik Seimo kanceliarijos vadovas Arvydas Kregždė.

Dauguma parlamentarų Prezidentą pastebėjo tada, kai jis perėjęs visą salę, atsisėdo priekyje prie jam skirtos staliuko su Prezidento vėliavėle. Todėl V.Adamkui atvykus, atsistojimu jį pagerbė tik nedidelė dalis Seimo narių.

Kairėje Seimo pusėje, pirmoje eilėje, beveik prieš pat V.Adamkų sėdėjo ir kadenciją baigęs Prezidentas Algirdas Brazauskas.

Pylos gavęs premjeras nepyko

Pylos nuo Prezidento gavęs Vyriausybės vadovas Gediminas Vagnorius sakė palankiai vertinąs pranešimą: „Tai turėtų būti populiarus pranešimas, nes išvardytos pagrindinės šalies problemos. Nieko bloga nematau, jeigu dėl Rusijos krizės nuostolių labiausiai yra kaltinama Lietuvos Vyriausybė“.

Tačiau premjerui buvo sunku suprasti Prezidento kritiką dėl nuostolingos elektros energijos tiekimo Baltarusijai, nes šis sprendimas buvo priimtas Valstybės gynimo tarybos ir Prezidento siūlymu. „L.r.“

Prezidentas Seime viešai išpėrė Vyriausybę

Rita GRUMADAITĖ

Priminė neįvykdytus darbus

Kovo 30 d. Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus Seime skaitė savo pirmąjį metinį pranešimą, kurio pagrindiniu kritikos taikiniu tapo Vyriausybės veikla.

Daugiau kaip valandą užtrukęs tribūnoje šalies vadovas priminė, kad nebaigta rengti pažadėta savivaldos plėtros programa, pasigedo valstybės modernizavimo strategijos, kėlė nepatenkinamo teismų, teisėsaugos institucijų darbo problemą. Prezidentas ragino greičiau pereiti prie kokybiškai naujos mokesčių sistemos ir persvarstyti darbinę žemės ūkio politiką, ją išplečiant iki kompleksinės kaimo gaivinimo strategijos.

V.Adamkus savo pranešimą baigė optimistiniu raginimu atvirai keistis skirtingomis nuomonėmis ir diskutuoti.

Opozicija buvo patenkinta

Pirmą kartą Seimo nariai iš anksto negavo Prezidento pranešimo, todėl palyginti su ankstesniais metais gana dėmesingai išklaušė šalies vadovo žodius. Atėjęs

Prezidentas V.Adamkus aiškino savo poziciją Seimo pirmininkui V.Landsbergiui ne tik iš tribūnos. P.Lileikio nuotr.

į tribūną V.Adamkus savo pranešimo tekstą įteikė posėdžiui vadovavusiam Seimo pirmininkui Vytautui Landsbergiui, kuris vėliau įdėmiai studijavo tekstą.

Kai V.Adamkus kritikuodavo Vyriausybę, kairėje Seimo salės pusėje sėdintys opozicijos parlamentarai dažnai susižvalgydavo tarpusavyje ir pritariamai

linguodavo galvomis.

Metinio pranešimo koncepcija buvo pradėta aptarinėti dar rudenį. Rengiant galutinį variantą, buvo atsižvelgta į Prezidento pageidavimą geriau atspindėti šalies problemas ir vengti tokiems pranešimams būdingos gausios statistinės medžiagos, kurią gali pateikti Statistikos

■ RAŠOTE TESTAMENTĄ? Skirkite dalį „Tėviškės Aidams“! ■

■ Mintimi šventa ten investuokite save, kur Dievas ir Tėvynė šaukia. ■

■ Būk apaštalas spaudos „Tėviškės Aiduose“! ■

Ivairios Žinios

Lenkijoje penkeriems metams kalėjimo buvo nuteisti du Cvalimio miestelio gyventojai, norėję gauti premiją už gaisro gesinimą.

Miesteio savanorių ugniagesių draugijos nariai 19-mečiai Romanas M. ir Tomaszas W. buvo sulaikyti už miestelio bažnyčios padegimą. Jie pro langą į bažnyčią įmetė degantį butelį benzino.

Tardymo metu paaiškėjo, kad jaunuoliai norėjo gauti premiją už gaisro gesinimą.

Teisme buvo nustatyta, kad „ugniagesiai“ buvo sukėlę gaisrus ir kitose miestelio vietose.

Visuomenės sveikatos centro Kėdainių filialo gydytojas Klemensas Rimas ištyrė, dėl kokių priežasčių pernai žuvo rajono gyventojai.

Gydytojo duomenimis, 38 kėdainiečiai žuvo dėl apsinuodijimo alkoholiu.

Dar 18 rajono gyventojų mirė apsinuodiję smalkėmis, vaistais bei kitokiomis cheminėmis medžiagomis. 12 jų buvo neblaivūs.

Pasikorė 38 žmonės. Prieš žūtį 33 gėrė alkoholio.

Paskendo 11 kėdainiečių. Iš jų – 8 neblaivūs. Autoavarijose žuvo 16 žmonių. 14 – išgėrę. 8 rajono gyventojai nužudyti. Visi jie buvo neblaivūs.

Nuo 1970 metų nenatūralias mirtis analizuojantis Kėdainių gydytojas įsitikino, kad jos labai susijusios su alkoholio vartojimu.

„Pernai nenatūralių mirčių Kėdainiuose buvo tiek pat, kaip ir vidutiniškai per 1980-1984 metus. Vadinas, alkoholio gerta kaip sovietinio sąstingio laikais“, - sakė K.Rimas.

Gydytojas teigė, jog mažiausiai nenatūralių mirčių Kėdainių rajone būta 1986-aisiais – paskutinis Sovietų Sąjungos vadovas Michailas Gorbačiovas tada skelbė griežtą kovą su girtavimu.

Maždaug dešimt tėvų, kurie skyrybų metu buvo neteisingai apkaltinti seksualiai išnaudoję savo vaikus Prancūzijoje įkūrė judėjimą „SOS-Papa“ ir ketina atkurti teisingumą.

„SOS-Papa“ grupė nori įsteigti įstaigas, kurios padėtų neteisingai apkaltintiems seksualiniu vaikų išnaudojimu tėvams.

Pirmasis bylą prieš savo buvusią žmoną laimėjo Philippe. Jo žmona, norėdama, kad po skyrybų duktė būtų palikta jai, apkaltino savo vyrą seksualiai išnaudojus bei prievartavus jų mažametę dukrą. Po trejus metus trukusių teismų bei pažeminimų Philippe nekaltumas buvo įrodytas, o buvusi žmona turėjo atlyginti šmeižto padarytą žalą.

„SOS-Papa“ judėjimo dalyviai teigia, kad po skyrybų norėdamos prisiteisti kūdikio globą panašių priemonių imasi nemažai moterų. Šiuo metu jau užregistruota daugiau kaip 200 panašių bylų.

Tarptautinė aeronautikos federacija pareiškė ketinanti tikriausiai nuo 2002 metų rengti oro balionų lenktynes aplink pasaulį. Jos bus rengiamos kas ketveri metai.

Lenktynės vyks šiauriniame pusrutulyje, laimėtojas gaus prizą ir

piniginį apdovanojimą.

Sprendimas priimtas po to, kai oreiviams šveicarui Bertrand Piccard ir britui Brian Jones pirmą kartą pasaulio aviacijos istorijoje pavyko apskrieti balionu aplink pasaulį, o oreivių sėkmė sukėlė milžinišką susidomėjimą.

Apskrieti pasaulį nesėkmingai bandė daugelis oreivių, tarp kurių buvo Didžiosios Britanijos magnatas Richard Branson ir JAV milijonierius Steve Fossett.

„Lenktynės prasidės tam tikroje vietoje tą pačią dieną ir galbūt net ir tuo pačiu laiku, - sakoma Tarptautinės aeronautikos federacijos pareiškime, - Didžiosios balionų lenktynės turėtų tapti oreiviams tuo pačiu, kas lenktynės „Whitbread“ yra buriuotojams“.

Centrinėje Italijos dalyje esančio Perudžos miesto šokolado gamintojai pareiškė pagaminę 800 kilogramų velykinį kiaušinį.

Italijos konditerijos meistrai teigė, kad gigantišku kiaušiniu bus galima grožėtis iki pat Velykų sekmadienio.

Tą dieną kiaušinis buvo sudaužytas ir padalytas žmonėms nemokamai.

JAV New Jersey valstijos Irvingtono miestas, turintis milžinišką biudžeto deficitą, nusprendė prašyti aukščiausiosios vadovybės pagalbos.

Irvingtono merė Sara Bost organizavo vakarą, kurio metu dalyviai giedojo psalmes ir meldėsi, kad dievai padėtų miestui sumažinti 1999 metų miesto biudžeto 7 milijonų dolerių deficitą.

„Mes turime problemų, tai nėra paslaptis, - sakė merės atstovė spaudai Jacqueline Andrews, - Merė nusprendė, kad reikia prašyti dievų pagalbos“.

Irvingtone, esančiame vos kelios mylios į vakarus nuo Niujorko, gyvena apie 65 000 žmonių.

Vokietijos kancleris, Gerhard Schroder visus nustebino, „Brioni“ mados namų kataloge pristatęs pavasario ir vasaros vyriškų drabužių kolekciją.

Vokietijos kancleris, garsėjantis elegancija ir saikingu stiliumi, kataloge demonstruoja garsiausio „Brioni“ mados namų dizainerio Angelo Petrucci kostiumą.

Netikėtas posūkis į mados pasaulį visiškai atitinka G. Schroder populistinį stilių. Tik pradėjęs eiti pareigas, jis stengėsi įtvirtinti savo įvaizdį šalyje, nuolatos pasirodydamas pokalbių šou bei televizijos žaidimuose.

Erelis akis turintys Prancūzijos policininkai paskelbė, kaip įmanoma atskirti neseniai apyvartoje pasirodžiusius padirbtus 500 frankų vertės (apie 325 litų) banknotus nuo tikrųjų pinigų.

Pareigūnų teigimu, apsukrūs pinigų padirbinėtojai pasirodė esą ne tokie jau raštingi – ant banknotų jie, pasirodo, padarė rašybos klaidą.

Apatiniame žalio banknoto kampe yra užrašas apie baudą, skiriamą už pinigų padirbinėjimą, tačiau padirbinėtojai vietoje prancūziško žodžio „amende“ („piniginė bauda“) išspausdino žodį „ammende“.

Fatališką klaidą apgavikai padarė būtent toje pastraipoje, kurioje kalbama apie tesinę bausmę, skiriamą už pinigų padirbinėjimą.

„Jei ne ši klaida, banknotų nuo tikrųjų pinigų atskirti būtų beveik neįmanoma, padaryti jie tikrai puikiai“, - teigė Prancūzijos teisėsaugos pareigūnai.

Policija nesiėmė spėlioti, kas padirbinėja frankus, tačiau teigė, jog tai gali būti išeiviai iš Šiaurės Afrikos, kurių Prancūzijoje gyvena daug.

Sutuoktinių pora Maskvoje nukrito nuo aštunto daugiaaukščio garažo aukšto, kur vyras mokė savo žmoną vairuoti. „Komsomolskaja pravda“ informavo, kad po tokio įspūdingo skrydžio porėlė tikrai nesunkiai susižeidė.

Glebas Mulinas mokė savo žmoną Liudmilą vairuoti. Tačiau Liudmila netyčia supainiojo „Moskvič“ markės automobilio pedalus ir vietoje stabdžių iš visų jėgų paspaudė akceleratorių.

Automobilis išvažiavo tiesiai pro stiklinę garažo sieną.

Malaizijos Penango kurortų saloje būsimos nuotakos netrukus galės lankyti specialius kursus, kuriuose gaus daugybę naudingų patarimų, kaip tapti gera žmona ir marčia.

„Kursai bus ypač naudingi moterims, kurios nori padaryti karjerą ir jų netenkina vien žmonos namų šeimininkės vaidmuo“, - teigė Valstybinio moterų reikalų komiteto pirmininkė Kee Phaik Cheen.

„Mes nenorime, kad santuokos žlugtų vien dėl to, kad moterys nebenori būti tikrai šeimos židinio sergėtojos, - sakė komiteto pirmininkė. - Mes nenorime, kad mūsų visuomenė supanašėtų su Vakaraais, kur žmonės dažnai išsiskiria ir veda kelis kartus. Malaiziečiai vis dar mano, kad susituokti galima tik vieną kartą ir visiems laikams“.

Kee Phaik Cheen pareiškė mananti, kad karjeros siekiančios moterys turės galimybę išmokti, kaip „galima dirbti ir tuo pačiu metu išsaugoti meilę bei santuoką“.

Dabartinio žmogaus protėvių, datulių kauliukus spjaudydavusių tiesiai į laužą, dėka archeologams pavyko nustatyti, kad Arabijos pusiasalyje šis visame pasaulyje mėgstamas vaisius buvo įtrauktas į žmogaus valgiaraštį dar 5 tūkstančiai metų iki mūsų eros.

Peter Hellyer, vadovaujantis Abu Dabio salos archeologinių tyrimų tarnybai, pasakojo, jog Persijos įlankoje esančioje Dalmos saloje, priklausančioje Jungtiniam Arabų Emyratams, priešistorinės gyvenvietės laužavietėje istorijos tyrinėtojas pavyko surasti suanglėjusių datulių kauliukų.

Šis atradimas „paankstino“ datulių valgymo istoriją beveik dviem tūkstantmečiais.

„Tai seniausi žmogaus valgytų datulių kauliukai visame Arabijos pusiasalyje, - sakė mokslininkas. - Kol kas sunku pasakyti, ar žmonės tais laikais jau patys augino datules“.

„Iš laužavietės paimti kauliukai yra suanglėję, kas leidžia spėti, jog juos į laužą mėtė aplink sėdėję žmonės“, - sakė archeologas.

Pusantrų metų princesės Dianos antrininkės gyveno be uždarbio. Tačiau šiandien jos vėl turi paklausą – ši kartą kaip Sophie antrininkės.

Būsimoji princo Charles jauniausiojo brolio princo Edvardo žmona yra tokia panaši į Dianą, kad buvusios širdžių karalienės „dublerės“ be jokių problemų gali virsti naująja britų karališkųjų rūmų žvaigžde.

Kaip teigia Didžiosios Britanijos spauda, Londono agentūra „Derrick's Doubles“ pasirašė sutartis su šešiomis „Sophie“, kurios visos praeityje buvo „Dianos“.

„Argi aš ne laiminga? Kai pamaniau, kad jau viskas baigta, staiga pasirodė kita“, - pasakojo viena jų.

Viena Didžiosios Britanijos gyventoja, kuriai per klaidą buvo pašalinta sveika krūtis, skundėsi, kad gydytojai atėmė iš jos moteriškumą.

28 metų Anita Froggatt gali prisiteisti didelę kompensaciją, tačiau nukentėjusiąją tai mažai guodžia.

Krūtis pašalinimo operacija moteriai buvo atlikta įtarus vėžį, tačiau pasirodė, kad, atliekant tyrimus, jos sveiko audinio pavyzdys buvo supainiotas su kitos pacientės audiniu.

Žinios iš Lietuvos Radijo Vatikane

(Atkelta iš 2-tro psl.)

Darbo vadovas T.jėzuitas Junglingas įvertino doktorantą, kad ėmėsi nagrinėti mažai kieno tyrinėtą temą, taip pat jo platų požiūrį į temą, nes neišskyrė tik savo psalmių pynės, bet gretino jas ir su kitomis.

Pradžioje doktorantas vadovavo maldai lotyniškai, o pabaigoje sukalbėjo trumpą šlovinimo psalmę hebrajiškai. Rytojaus dieną buvo oficialiai pranešta, kad kunigas Domininkas Valentis yra Biblijos mokslų daktaras.

ooOoo

Jau daug mėnesių Indonezijos Molukų salyno sostinėje Ambono mieste vyksta žiaurūs susirėmimai, kurie labai sudrumstė anksčiau buvusius harmoningus krikščionių ir musulmonų santykius. Skaudūs etniniai ir religiniai neramumai persimetė ir į kitas Indonezijos salas. Šių nerimą keliančių reiškinių akivaizdoje – sakė Popiežius, - kreipiuosi į visus, pirmiausiai į neramumų kurstytojus, prašau atsisakyti smurto ir grįžti į taikos kelią. Taip pat reiškiu savo užuojautą bei artumą visiems, kas gedi savo žuvusiųjų artimųjų ir prašau Dievo palaimos visiems Indonezijos gyventojams.

“Laimingi yra Vakarų Australijos didžiausio miesto Perto (Perth) lietuviai, turėdami kun. dr. Alfonsą Savicką, kuris gražiai tarnauja jiems ir vokiečiams katalikams, ir dėsto australų mokykloje, taigi turi nepriklausomą nuo tautiečių pragyvenimo šaltinį ir jų neapsunkina. Kun. Savickas yra vienintelis Australijoje gimęs lietuvis kunigas, patarnaujantis savo tautiečiams. Jis studijavo Romoje, kur gyveno šv. Kazimiero kolegijoje”, - prieš dvejus metus viešėjęs šiame po Pietų Kryžiaus ženklą nusidriekusiame žemyne T.Vaclovas Aliulis, MIC ir įdomiai rašęs apie šią kelionę ne viename straipsnyje (“Australijos lietuviai šaukiasi kunigų”, “XXI amžius”, Nr. 40 1997-05-23). Ir štai man, netikėtai neregėtai per 3 val. 10 min. peršokus 2000 km vietinės oro linijos plieniniais sparnais iš pietinės šio žemyno pakrantės į vakarinę, o iš oro uosto saugiai Anelės ir Boleslovo Steckių pargabentas pas kitus svetingus lietuvius Elzbieta ir Juozą Jaudegius, už stalo pamačiau besišypsantį kun. Alfonsą Savicką, besišnekučiuojantį su šiais mielais šeimininkais. Neilgai trukę mudu pradėjome kalbėtis:

Kur ir kada esate, kunige Alfonsai, gimęs?

Gimiau 1945 metais spalio 7 dieną Austrijoje, gražiam Tirolio krašto kalnų slėnyje, kuriame yra Kufstein kaimas. Jį dažnai aplankau, kad galėčiau pasigrožėti jo nuostabiais reginiais.

Girdėjau, kad Jūsų mama gyva? Ar ją aplankote? Kur ir ką veikia kiti Jūsų šeimos nariai?

Užaugau Sidnyje (Sydney), kuriame ištis ir dabar tebegyvena mano mama Alfa su dviem netekėjusiomis sesutėmis – Virginija ir Loreta. Tėvas miręs prieš 20 metų. Retkarčiais aplankau šį miestą. Paskutinįsyk buvau per Kalėdas.

Kur ir kaip prabėgo Jūsų vaikystė ir mokslo metai?

Mama dirbo Sidnio vienuoliams broliukams, kuriems reikėjo virėjos. Ja išbuvo beveik apie 30 metų. Iš pradžių gyvenome mokykloje, kur mama dirbo. Kai buvo nupirktas sklypas, netoli bažnyčios išaugo mūsų namas. Mokiausi privačioje gimnazijoje, o bažnyčioje patarnaudavau šv. Mišioms, kurias atnašaudavo lietuvių kapelionas kun. Petras Butkus.

Kaip nutiko, kad. Šiuolaikinio jaunimo akimis žiūrint, Jūs pasirinkote vadinamą neprestižinę kunigo duoną?

Po pusketvirtų metų mokslo vietinėje seminarijoje persikėliau į šv. Kazimiero kolegiją Romon, kur išmokau lietuvių kalbos. Ne aš pasirinkau kunigo luomą, bet pati kunigystė, Kristus mane šaukė nuo pat mažens. Ypač mane traukė Rūpintojėlio kančios. Taigi 1970 metais šv. Petro aikštėje gavau kunigystės šventimus.

Po licenciato Laterano universitete vienerius 1971 metus praleidau Amerikoje – Filadelfijoje. Grįžęs Romon į Alfonsianumą, toliau gilinausi moralinės teologijos fakultete, kur ėmiau rašyti apie simbolius pagal Jungo psichologiją. Austrijoje toliau rašiau šį darbą. Iš viso šia tema domėjausi su petraukomis ketverius metus – iki 1978.

Kokie keliai nuvedė pas vyskupą Vincentą Brizgį Vokietijoje?

V.Kengūrų ir koalų pašonėje

Pokalbis su kun. Alfonsu SAVICKU

Vokietijoje dirbau įvairų darbą. Švabijoje klebonavau dvejus metus, o po vysk. Antano Deksnio sekretoriaus mirties buvau pakviestas užimti šią vietą. Šitaip priartėjau prie lietuvių sielovados darbo.

Kaip prabėgo Jūsų, kunige, dienos su Adelaidės lietuviams?

Sugrįžęs Australijon 1983 m. pradėjau mėginti Viešpaties vienuogynę rašyti uogas, tik tie vaisiai lietuviškoje Adelaidėje buvo rūgštoki. “Aš per jaunas, o klebonas per senas”, - toks buvo kun. Petro Butkaus sprendimas, kurio taip gerai ir nesupratau. Šitaip parapijose padirbėjus pusantų metų, vysk. Paulius Baltakis OFM paprašė mane vykti pas Perto lietuviams, kur su pertraukomis esu jau bemaž keturiolika metų (1985-1999). Prisimenu, kai kun. Laurynas Kemėžis, iš Perto anuomet atvykęs į Romą, prašė manęs atvykti į Pertą. Taip buvo prieš 30 metų. O dabar tas jo pageidavimas, man daug palaimos atnešęs, išsipildė.

Atsidūręs Naujojoje Gvinėjoje, kiek laiko buvote ir ką ten veikėte?

Būdamas vienos Perto miesto parapijos vikaras ir kas sekmadienį aukodamas šv. Mišias lietuviams, dalyvavau seminaruose ir klausiausi paskaitų apie etiką. Tenai vienas kunigas, Naujosios Gvinėjos dėstytojas, paprašė jį pavaduoti dvejus metus. Tuo metu Lietuva kaip tik atšventė krikščionybės 600 metų sukaktį. Taigi norėjau atsilyginti kitoms tautoms, kurios panašiai mūsų kraštui darė taip, kaip mes dabar mėginame daryti – atsiliginti ta pačia misionieriavimo dovana: platinti tikėjimą, kuris buvo ir liks mūsų tvirtovė. Naujoje Gvinėjoje dėsciau dvejus metus seminarijoje ir kartu dirbau parapijoje, rinkau medžiagą disertacijai apie vietinius vedybinius papročius.

Kaip užsimezgė Jūsų bičiulystė su vokiečiais, kur pirmąjį kiekvieno mėnesio sekmadienį į Jūsų aukojamas šv. Mišias ir dabar ateina Perto lietuviai?

Atsitiktinai vienąsyk vokiečių paskambino ir prašė, kad įsteigčiau vokiečių katalikų bendruomenę. Ji galvojo, kad kiekvienas lietuvis katalikas supranta vokiškai. Nuo tada pradėjau pagelbėti vokiečiams. Iš pradžių šeštadieniais popiet, o vakarais turėdavau šv. Mišias paaugoti gimnazijoje. Po dvejų metų vokiečiams pamaldos buvo pradėtos irgi sekmadieniais.

Ar draugystė su italais yra atsitiktinė, ar pastovi?

Su italais susidūriau Perte, kur jų nemažai gyvena. Sekmadienių ankstyvais rytais paaukojęs šv. Mišias angliškai, tuojau atnašaudavau itališkai, pasakydavau pamokslą ir tada jau būdavo lietuviškos Mišios. Nuo tų laikų su kai kuriais italais palaikau asmeniiskus ryšius.

Su Perto lietuviams susitinkate dažniau, ar tik tai sekmadieniais per šv. Mišias šv. Pranciškaus Ksavero bažnytelėje, kurią turbūt ir nūnai skoningai tebepuošia gėlėmis Marija Stankevičienė, o skaitinius skaito jos sūnus Eugenijus, kuris yra ir vienas iš lietuviškų radijo laidų organizatorių?

Kas pirmąjį mėnesio sekmadienį meldžiamės kartu su

lietuviams ir vokiečiams. Tada lietuviai pagieda ir jiems būna trumpas pamokslėlis. Taip, Eugenijus skaitinius paskaito, o ponias Stankevičienė vis tebepuošia mūsų bažnytelę.

Gal papasokotumėte apie savo nesenus išpūdžius iš Sibiro, kuris lietuviams ligi šių dienų nėra pamirštas?

Nutariau traukiniu keliauti per visą Sibirą, kad prisiminčiau tremtinių likimą. Mat mes užpraeitais metais atšventėme 50 metų sukaktį, kai pirmieji lietuviai atkeliavo Australijon. Novosibirske dalyvavau šv. Mišiose, kur susitikau su dešimčia asmenų, daugiausia moterų, kurios, išgirdusios, kad apsilankė lietuvis kunigas, pagiedojo “Sveika, Marija”. Vienas iš vyrų turėjo atsinešęs nuotrauką, kurioje buvo nusifotografavęs su savo parapijos chorą, kuriame giedojo dar prieš tremtį. Skundėsi ir bėdojo, kad kelionė į Lietuvą brangiai kaštuoja, todėl matyt, reikės savo kaulus palikti svetimoje šalyje – Sibire.

Kokias šalis ir kokių tikslų ketinate aplankyti ilgesnėje numatytoje kelionėje?

Parapijiečiams pranešiau, kad kitąmet su vyskupo Pauliaus Baltakio OFM žinia ketinu važiuoti į Lietuvą, o iš ten toliau lankyti Sibirą. Šitaip būtų priimtas vyskupų J.Verto ir E.Bartulio – kvietimas.

Besikaitydamas kun. Vaclovo Aliulio MIC straipsnius, užtikau užuominą, kad per velykinį laikotarpį liturgijoje judu panaudojote netgi svečio atsivežtąją ir savo turėtąją verbą. Gal galėtumėte, kunige Alfonsai, išvardinti daugiau Australijos lietuvių ir konkrečiai Jūsų lietuviškų papročių ir tradicijų įpynimą į kasdienę ir šventinę liturgiją?

Stengiamės sulietuvinti altorių verbomis ne tik per Velykas, bet ir visas apeigas. Pasinaudojame šv. Kazimiero paveikslu, ypač per kovo 4-osios šventę. Pasidedame Rūpintojėlį ant altoriaus, kad primintų Lietuvą, o laisvės atgavimo proga įsitaisėme varpelį su tautine juosta. Įsirengėme bažnyčios vitražuose kryžių kalną.

Ar lietuvių sielovados darbui Jūs pasinaudojate Perte tebeveikiančia lietuviška radijo valandėle, ar jos darbuotojai vien domisi atvažiavusiais svečiais, tetarnauja reklamai ir kitiems pasaulietiškiems reikalams?

Iš pradžių, norėdamas suvienyti lietuviams, naudodavausi radiju kaip šios vietos kunigas ir bendruomenės pirmininkas. Tačiau jučiomis nejučiomis mano norai buvo apriboti, nes vis daugiau laiko reikalavo mokyklos, kurių kapelionu buvau paskirtas.

Kokio pobūdžio darbą atlikote, o gal dar ir lig šios dienos dirbate australų mokykloje?

Darbas mokykloje man nemaža laiko atimdavo. Grįžęs iš Naujosios Gvinėjos 1991-1998 m. buvau paskirtas vyskupijos gimnazijų kapelionu. Tačiau nuo praėjusių metų dėl pinigų stokos kapelionas iš paskutinės mokyklos buvo atleistas. Taigi daugiau man su australų mokyklomis nereikia bendrauti.

Ar nenukenčia lietuviai, kad neseniai esate paskirtas į australų

parapiją klebonu? Kokia ta vietinė parapija? Ar didelė ir iš viso koks ten kunigo darbas?

Sugrįžęs po 6 mėnesių kelionės, buvau paskirtas dviejų užmiesčio parapijų klebonu. Kiek įstengdamas atlieku pareigas tiek australų parapijose, tiek ir lietuvių bendruomenėi. Australų parapijos nėra tokios didelės, kad nesusėčiau aptarnauti lietuviams, su kuriais susiduriu visuomet, kai prisireikia spręsti kokį nors bendrą reikalą. Tačiau australų parapijos gyvenimas veiklus ir malonus su vietiniais tikinčiaisiais dirbti. Tai kur kas prasmingiau negu darbas mokykloje, kur neretai pasijunti, kad pardavinėjai ledus eksimams.

Ar yra kokių sielovados skirtumų tarp lietuvių ir vietinių parapijų?

Siokių tokių yra, bet jie neesminiai. Tik, žinoma, australų parapijų gyvenimas daug įvairesnis ir gyvesnis, nes čia esama įvairaus amžiaus ir įvairių gabumų, skonio tikinčiųjų.

Ar nenorėtumėte padirbėti kunigo darbo Lietuvoje?

Tai priklauso nuo daugelio aplinkybių, o gal tai ir išsipildys, jei kitąkart atvažiuosiu Lietuvon.

Kunige Alfonsai, be visų kunigiškų pareigų, dar esate Perto lietuvių bendruomenės pirmininkas. Kaip tvarkote šios lietuvių bendruomenės reikalus? Kokia Jūsų bendruomenės sakysime, praėjusių 1998 metinė darbotvarkė?

Kadangi niekas nenorėjo būti Perto Lietuvių bendruomenės pirmininku, jau ne vieneri metai atlieku pirmininko pareigas, kartu su kitais komiteto nariais pasigelbėdamas dėl įvairių reikalų. Dažniausiai tautinius ir bažnytinius reikalus tvarkome sekmadieniais, kai susirenkame po pamaldų kartu papietauti. Jau kiek laiko taip bendraujame ir tariamės, gyvename ir žengiame priekin. Dabar Perto Lietuvių bendruomenės pirmininko pareigas perdaviau neseniai į čia atvažiavusiai Eglei Kairienei, kuri gražiai pradėjo eiti savo pareigas, turi savo sumanymų ir ima burti bendruomenę bendrai veiklai.

Apie mūsų darbus galite susidaryti nuomonę, žvilgtelėjęs štai į šią programą: 1998 m. kiekvieną mėn. pirmąjį sekmadienį su vokiečiais turėjome pamaldas ir kavutę, vasario 15-ąją paminėjome Lietuvos Nepriklausomybės dieną, kovo 8-ąją Nepriklausomybės atkūrimą, kovo 29-ąją atšventėme 50 metų lietuvių emigracijos Australijoje sukaktį, gegužės pradžioje paminėjome Motinos dieną, surengėme sendaikaičių turgų, metų viduryje turėjome bendruomenės susirinkimą, paminėjome trėmimus į Sibirą ir Mindaugo karūnavimą. Dariaus ir Girėno žygdarbi, atšventėme mano vardines, rugsėjo 13-ąją surengėme Vytauto karūnacijos, o lapkričio 23-ąją Lietuvos kariuomenės įkūrimo dieną. Metų programą užbaigėme bendru Kūčių vakaru.

Kaip, Jūsų akimis žiūrint, būtų galima kuo greičiau ir sėkmingiau aprūpinti Australiją ir visą pasaulį kunigais, kurių daug kur tebetrūksta?

Kunigų stoka susijusi ir su žmonių sumažėjimu. Toji karta, kuri antrojo pasaulinio karo metais išvažiavo iš tėvynės, pradeda iškelti Anapus. Jos paskirtis šioje žemėje atlikta. Turi soti pirmąsias (Nukelta į 6-tą psl.)

Dabartį apmąstant

**V.BAKANAUSKAS, Merkinė,
buvęs politikas**

Dar neseniai gyvenome didžiuliame sovietinės imperijos lageryje. Ten laikas tekėjo pagal griežtą marksistinės-lenininės-stalininės sampratos taisykles. Kurie nepatiko ar prieštaravo tam režimui, buvo talpinami į ankštus lagerius, atokiausiose imperijos užkampiuose. Spygliuotų vielų, vilkšnių ir kareivių apsuptyse aptvaruose viešpatavo anti-žmogiškesni įstatymai. Iš asmens buvo atimta viskas. Užsiliko tik mažytė gyvybės ir vilties kibirkstėlė... Kas praėjo tuos siaubingus kančių kelius ir sulaukė tautos atgimimo, turėtų būti laimingiausias žmogus. Turėtų būti! Deja...

Ar kada nors įvyks stebuklas, kurio mes taip laukėm, apie kurį svajojom, eidami Golgotos keliais? Mes troškom matyti Lietuvą su aukštos krikščioniškosios moralės visuomene, kurioje viešpatuotų teisingumas, meilė. Dabar, gyvendami laisvoje Lietuvoje ir matydami sveiku protu nesuvokiamas piktadarystes, su širdgėla prisimename tas nuostabias svajones. Nejaugi tai buvo tik apgaulingas mirasas, kuris vis toliau ir toliau traukiasi nuo mūsų?

Prasminga kova teikia jėgų, taurina sielą. Beprasmybės žlugdo, naikina asmenybes dvasiškai ir fiziškai. Tai baisi visuomenės drama. Tai tautos drama!

Moralinės nešvarybės veržiasi per visas žiniasklaidos kiaurymes.

Per pietus pasidžiaugta

Per pietus su NATO šalių ambasadoriais Prezidentas Valdas Adamkus pareiškė viltį, kad į Aliansą priėmus tris Vidurio Europos valstybes, palankios perspektyvos išlieka ir kitoms kandidatėms. Kartu jis pažymėjo, jog Lietuva yra pasiryžusi kartu su kitomis euroatlantinės bendruomenės narėmis kurti gerovę ir saugumą.

Iškilmingi pietūs Prezidentūroje surengti minint tai, kad naujomis NATO narėmis praėjusią savaitę oficialiai tapo Lenkija, Vengrija ir Čekija.

Į pietus atvyko daugiau nei pusė Vilniuje akredituotų NATO šalių ambasadorių ar juos pavaduojančių diplomatų. Jų vardu kalbėjęs Prancūzijos Michelis

Jos galutinai nužmogina naivuolius, pažeistas asmenybes, ypač tuos, kurie išėjo iš bolševikinio "rojaus" suluošinti melo, cinizmo, girtuoklysių, vagysčių ir t.t.

Ar galima staiga išleisti iš kalėjimo į laisvę didžiulę gaują nusikaltėlių, recidyvistų, paliekant likimo valiai neapsaugotą nuo jų visuomenę ir visą jos sukurtą turtą? Kaip galima pasitikėti sovietinės mąstysenos recidyvais, kurių psichika ryškiai išsiskyrė nuo normalių žmonių savo veikla? Ar galima prileisti prie valstybės valdymo svertų vakarykščius tautos budelius, niekintojus, gobšumo manijos apimtus žmones? Tik šių žmonių globėjai čia gali įžiūrėti kažkokį mistinį piliečių teisių varžymą!

Dabartinė visuomenė Lietuvoje primena sunkios ligos apimtą ligonį. Puolama gydyti tai vieną, tai kitą labiau pažeistą kūno dalį, nepašalinant pačios ligos priežasčių. Aišku, blogiausia, kad tai nebuvo padaryta pačioje pradžioje, kai prasidėjo gydymas ir ligonio būklė buvo žymiai geresnė. Dabar liga jau įsisenėjusi, todėl gydymas ypač sunkus. O tų daktarų-šundaktarių, kuriems rūpi tik aukšti honorarai, o ne ligonio sveikata, bolševizmas priperėjo visą galybę... Juo toliau, juo labiau liga komplikuojasi. Kas iš to, kad vienas šundaktaris keičiamas kitu? Ligonio būklė kasdien vis blogėja...

Lietuvoje tikrai yra nemažai gerų, sąžiningų šios srities žinovų. Deja, prie tautos gaivinimo darbų jie kažkodėl neprileidžiami. "T.Z."

Tourain'as pažymėjo, kad, į NATO įstojus trims Vidurio Europos šalims, Lietuva irgi tapo saugesnė.

Tokią nuomonę dėstė ir V.Adamkus. Prezidentas pareiškė viltį, kad Aliansą išplėtus iki devyniolikos narių, tai buvo tik pirmieji žingsniai naujo NATO plėtimosi procese: "Viliamės, kad artėjančiame aukščiausiojo lygio NATO šalių vadovų susitikime Vašingtone pradėti derybas dėl narystės Alianse bus pakviestos geriausiai pasirengusios kandidatės, tarp jų ir Lietuva".

Anot V.Adamkaus, jeigu Vašingtone ir nebūtų naujų kvietimų, turėtų būti nurodyta, kada prasidės antrasis organizacijos plėtros etapas. "L.r."

V.Kengūrų ir koalų pašonėje

(Atkelta iš 5-to psl.)

gretas jaunoji karta! Nieko nepadarysi! Toks gyvenimas, kurio tėkmės nepakeisi.

Ar pamenate kun. Ričardą Mikutavičių?

Su juo susipažinau lygiai taip, kaip su jumis. Jis irgi aplankė mūsų kleboniją. Popiežiaus lankymosi dienomis Lietuvoje šis kunigas mane pakvietė į savo namus, kur mačiau jo rūpestingai surinktus meno kūrinius, vertingus paveikslus, skulptūras. Gėrėjusi jo suremontuota Vytauto Didžiojo bažnyčia. Tikėjau, kad jam pasiseks lygiai taip sutvarkyti ir Įgulos bažnyčią, kur buvo paskirtas. Jis buvo darbštus, gabus, kūrybiškas žmogus, net naktimis per sapnus

šnibždėjęs naujus savo eilėraščių posmus. Tačiau, kaip pasiklosi, taip ir išsimiegosi. Negarbingai dėl jo likimo nukentėjo tautos ir Bažnyčios vardas. Dingo aferistų rankose šitokios vertybės!

Redakcijos ir asmeniškai savo vardu dėkoju, kun. Alfonsai, ne tik už atsakymus, bet ir už tas akimirkas, kurias kartu praleidome kovo 4-ąją Perte, pasisėdėję užmiestyje priešais vynuogyną ir smagų pasivažinėjimą po apylinkes. Linkiu kuo uoliau pildyti Dievo valią sielovados baruose.

Monrealis-Adelaidė-Pertas-Christies Beach, 1999.02.27 – 04.09

Su Australijoje dirbančiu kun. Alfonsu Savickiu kalbėjosi kun. K.J. Ambrasas S.J.

JAV paguodos planas

Į Vilnių atvykęs Jungtinių Valstijų gynybos sekretoriaus padėjėjo tarptautinio saugumo klausimais pavaduotojas Frederick Smith palankiai įvertino Lietuvos kariuomenės pasiektą pažangą, tačiau prognozavo, kad Lietuva ir kitos dvi Baltijos valstybės per NATO šalių vadovų susitikimą tikriausiai nesulauks kvietimo pradėti derybas dėl narystės.

Pasiguosti Baltijos šalys galės tuo, kad balandžio mėnesį per susitikimą Vašingtone JAV pristatys savo iniciatyvą – narystės veiksmų planą, kurį turėtų apsvarstyti visos NATO narės. Viltis, kad Vašingtone bus pritarta šiam planui, pareikšta Vilnius vykusiame JAV ir Lietuvos karinės darbo grupės posėdyje.

JAV delegacijos vadovas F.Smith sakė, kad naujasis planas turėtų padėti šalims kandidatėms

siekti narystės NATO, sujungdamas ir papildydamas jau dabar įgyvendinamas panašias programas. Kol planas nepatvirtintas, pareigūnas atsisakė apie būsimąjį dolimentą kalbėti smulkiau, tik pažymėjo, kad jame, be kita ko, bus apibrėžta, ką kiekviena šalis dar turėtų nuveikti siekdama narystės.

Optimistiškai apie būsimąjį planą kalbėjo ir Lietuvos krašto apsaugos ministras Česlovas Stankevičius: "Šis planas išsiskiria iš bendrų dabartinių partnerystės programų, ir mes matome, kad tai – programa, kuri padėtų žengti pro atviras duris".

Į Lietuvą JAV delegacija atvyko sekmadienį, o visą pirmadienį praleido dalyvaudama jau kelerius metus veikiančios dvišalės karinės darbo grupės posėdyje.

"L.r."

Dokumentai primena trėmimus

Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras perdavė Generalinei prokuratūrai papildomų archyvinių dokumentų apie Nachmano Dušanskio veiklą 1941 metais.

Perduoti dokumentai, patvirtiantys, kad vadovaujant N.Dušanskiui iš Telšių buvo ištremtos Geršono Volperto ir Antano Vilko šeimos. Tremiant vyrai buvo atskirti nuo kitų šeimos narių ir jiems buvo iškeltos baudžiamosios bylos.

Dokumentai apie šių šeimų trėmimą su N.Dušanskio parašais, rodančiais jo tiesioginę atsakomybę, surasti Lietuvos ypatingajame archyve. Lietuvoje trėmimai pripažįstami karo nusikaltimais.

N.Dušanskis nuo 1940 metų

iki 1971 metų rugpjūčio mėnesio tarnavo MGB/KGB struktūrose Lietuvoje, buvo NKVD Telšių apskrities skyriaus operatyvinis įgaliotinis. Po karo jis dalyvavo karinėse operacijose prieš partizanų judėjimą.

Užimdamas vadovaujančias pareigas vienoje iš MGB Kauno skyriaus valdybų, N.Dušanskis planavo ir organizavo Tauro, Dainavos, Prisikėlimo ir kitų partizanų apygardų štabų likvidavimą, pasirašinėjo suėmimo orderius, asmeniškai dalyvaudavo tardymuose ir kankinimuose.

Dokumentų, liudijančių N.Dušanskio dalyvavimą akcijose prieš partizanus, tardant ir kankinant suimtuosius, Generalinė prokuratūra yra gavusi jau anksčiau.

Privačių mokyklų skaičius didėja

Privačių mokyklų populiarumas auga. Statistikos departamento duomenimis, šių metų pradžioje jose mokėsi per 5,2 tūkstančio moksleivių ir studentų – apie 20 proc. daugiau negu praėjusiais mokslo metais.

Iš viso privačiose bendrojo lavinimo mokyklose mokosi 0,3 proc. visų bendrojo lavinimo mokyklų moksleivių, o nevalstybinėse aukštesniosiose mokyklose studijuoja 10 proc. visų aukštesniųjų mokyklų studentų.

Mokslo metų pradžioje šalies miestuose ir rajonuose veikė 23 privačios bendrojo lavinimo mokyklos ir 18 aukštesniųjų mokyklų. Vidurinėse mokyklose mokėsi 1,7 tūkst. moksleivių, o aukštesniosiose – 3,5 tūkst.

studentų. Palyginti su praėjusiais mokslo metais, jų skaičius atitinkamai išaugo 6 ir 26 proc.

Dauguma bendrojo lavinimo mokyklų yra humanitarinės arba tikslųjų mokslų pakraipos, jose sustiprintai dėstomos užsienio kalbos, matematika, informatika, muzika, dailė.

Privačiose aukštesniosiose mokyklose daugiausia rengiami verslo ir vadybos, dizaino specialistai, liaudies meistrai.

Privačios mokyklos yra įsteigtos 7 Lietuvos miestuose ir 4 rajonuose. Trečdalis visų nevalstybinių mokyklų yra Vilniuje. Kauno rajone veikia vienintelė šalyje privati pradinė kaimo mokykla.

ELTA

Klausimai apie tunelį

Seimo narys Rimantas Smetona išplatino viešus klausimus Seimo pirmininkui Vytautui Landsbergiui apie esą egzistavusį slaptą tunelį, kuriuo parlamento vadovybė turėjo sprukti nuo sovietų desantininkų, jei jie būtų bandę užimti Seimo rūmus per 1991-ųjų sausio pučą.

Apie tokį tunelį spaudoje papasakojo dabar kalintis Seimo narys Audrius Butkevičius, anuomet vadovavęs Krašto apsaugos departamentui ir organizavęs Seimo rūmų gynybą nuo galimo sovietų kariškių puolimo. Pagal A.

Butkevičiaus versiją, parlamento rūmuose buvo sukaupta daug benzino, kuris būtų buvęs padegtas, sovietams pradėjus įsiveržimą, o parlamento vadovybė esą turėjusi sprukti ypač slaptu tuneliu. Tunelis buvęs 20 metrų ilgio ir jungęs rūmus su kanalizacijos sistemos požemiais.

Seimo narys R.Smetona klausia V.Landsbergio, ar tokio tunelio išties būta, kas apie jį žinojo ir kas galėjo juo pasinaudoti.

Seimo pirmininko atstovė spaudai dar neturėjo V.Landsbergio atsakymų ir nekomentavo parlamentaro klausimų. "L.r."

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Velykų jau III sekmadienį balandžio 18 d. Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje lietuviškos šv. Mišios buvo aukojamos už A.†A. Juozą Jurgelaitį, jau miręs prieš 3 metus, kol sveikas buvo daugelį metų mūsų Parapijos Tarybos pirmininkas. Šv. Mišias užprašė jo žmona Teresė Jurgelaitienė. Čia kartu dar palaiminome iš Lietuvos atvykusius Antaną ir Matildą Cumbulaičius 50 metų vedybų jubiliejų. Tai jiems buvo netikėtas vedybų palaiminimas. Po šv. Mišių dauguma susirinko į Lietuvį Namus pietums kartu pagerbti visų mėgiamą Vladą Bosikį, jam sulaukus 80 metų amžiaus. Jis yra ir Lietuvį Karių Sąjungos vadas ir Lietuvį Namų globėjas. Jo garbei visi sugiedojo "Ilgiausių Metų jam Valio!"

Tą patį sekmadienį Lietuvį Namuose po pietų turėjome Lietuvį Katalikių Moterų Draugijos Moterų seklyčioje metinį susirinkimą, o jį pravedė jau nuolatinė pirmininkė p. Halina Statkuvienė. Daug kartų paruošė kasmet sekmadienį pietus po Mišių ir savo daugeliu darbų daug pagalbos padėjo Lietuvoje vargšams nuoširdžia dieviška artimo meile!

Gegužinės pamaldos per visą gegužės mėnesį šeštadieniais Lietuvį Namuose Bendruomenės mėnėje 2 val. šv. Mišios už visus dalyvaujančius ir po jų giedame Marijos Litaniją ir giesmę "Sveika Marija, Motina Dievo". Sekmadieniais per visą gegužės mėnesį po šv. Mišių giedame Švč. Marijos Litaniją.

Pietūs su kun. Ambrasu Lietuvį Namų Jubiliejinėje salėje

Bendruose pietuose su kun. K.J. Ambrasu Jubiliejinėje salėje, Lietuvį Namuose. Nuotrauka - Zigmo Augaičio.

Rašo Alisa BALTRUKONIENĖ

Sekmadienį, kovo 21 d. Švč. Marijos Jūrų bažnyčioje, išklause per Šv. Mišias Tėvo Jezuito Kazimiero Ambraso S.J. labai iškilmingą Rekolekciją paskutinį pamokslą ir gražias parapijos choro giesmes, atsiradome Lietuvį Namų Jubiliejinėje salėje bendruose su svečiu pietuose.

Sočiai pavalgįs norėjosi dar su brangių svečiu, kun. Ambrasu valandėlę pabendrauti. Čia tuoj prisistatė Kat. Federacijos pirm. Edvardas Šidlauskas, kuris padėkojo svečiui, kad aplankė mus. Padėkojo už tokias puikias atsinaujinimo Rekolekcijas ir įteikė svečiui kun. Ambrasui Kat. Federacijos vardu voką su dovana.

Ir Kat. Mot. D-jos pirm.

Geelonge Motinos Dienos iškilmingos pamaldos gegužės 2 d. sekmadienį šv. Petro ir Povilo bažnyčioje 8:30 val. Iš ankso bus atvykęs iš Melbourne prel. dr. Pr. Dauknys.

Melbourne Motinos Dienos gegužės 9 d. iškilmingos pamaldos mūsų visų motinų garbei Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje 11 val., o po pietų Lietuvį Namų Koncertų sakė 1 val. Motinų garbei programą atliks mūsų Sekmadienio Lietuvį Mokyklos mokiniai su mokytojais.

Dėmesio Melbourne lietuviams!

Valdybos rinkimai

Sekmadienį gegužės 2 d. 1:30 val p.p. Melbourne Lietuvį Namų Jubiliejinėje salėje įvyks ALB Melbourne Apylinkės metinis susirinkimas, kurio metu išrinksime sekančią valdybą. Visi nariai jauskime pareigą dalyvauti, pagaltoti ką išrinksime, kandidatuoti.

ALB Melbourne Apylinkės Valdyba

"Lietuvos Politinių Kalinių ir Tremtinių Sąjunga dėkoja Vytautui Mačiui, LPKTS įgaliotiniui Australijoje, už ilgametį rūpinimąsi "Tremtinio ir Laisvės Kovų Archyvo" prenumerata.

Melbourne Lietuvį Karių Veteranų Ramovės
Ir Lietuvį Klubų valdybos pirmininkui

VLADUI BOSIKIUI

Švenčiant 80 metų amžiaus Jubiliejų sveikiname, linkime dar daug džiugių ir darbingų metų bei visokeriopos Dangaus palaimos. Tavo darbingi metai, skirti lietuviškos organizacijoms, lietuviybės ugdymui tebūna pavyzdys jaunajai mūsų kartai.

Prelatas dr. Pr. Dauknys ir ALKF-jos valdyba

80-tojo gimtadienio proga sveikiname

VLADĄ BOSIKĮ

Linkime daug laimės, džiaugsmo, ramybės, sveikatos ir Dievo palaimos.

Melbourne Lietuvį Karių Veteranų Ramovės valdyba ir nariai

Melbourne Lietuvį Parapijos choristą

VLADĄ BOSIKĮ

80-ties metų amžiaus Jubilėjaus proga sveikiname.

Melbourne Lietuvį Parapijos choras

JURGINIŲ VAKARONĖ

Visus kviečiame į Jurginių vakaronę Lietuvį Namuose Melburne šeštadienį, gegužės 1 d., pusė keturių Jūsų lauks vaišės ir Jurginių programa. Stalus prašome užsisakyti pas L.Kozlovskienę, tel. (03) 9848 8792 arba A.Karazijienę, tel. (03) 9338 2172.

Suaugusiems 10 dol., moksleiviams 5 dol., vaikams iki 10 m. – veltui. Laukiame!

"Entuziastės"

PADĖKA

Mano mielam broliui A.†A. Vaclovui Valodkai mirus Perte (Perth) 1999 balandžio 1 d., reiškiu gilią padėką lietuvį kapelionui kun. dr. Alfonsui Savickui ir kun. Ričardui Rutkauskui už aukotas šv. Mišias ir maldas prie velionio karsto.

Ačiū visiems dalyvavusiems bažnyčioje gedulingose Mišiose, susikaupime maldos ir atsisveikinimo momente prie karsto krematoriume.

Nuoširdžiai dėkinga esu visoms ponios paruošusioms šermenų vaišės ir tautiečiams bei svetimtaučiams, velionio Vaclovo draugams, pažįstamiems taip gausiai dalyvavusiems visoje laidotuvių eigoje. Visiems Jums mieli Perto lietuviai, išlydėjusiems mano brangų brolių A.†A. Vaclovą į Amžinojo Tėvo namus, širdingiausia mano padėka.

Liudesyje likusi sesuo Elena Juškevičienė (Footscray, Vic) ir dėdės Vacio netekę: Dana, Natalija, Jolanta, Vladas ir Jurgis. Išsėkis Pietų Kryžiaus žvaigždynuose Dievo Tėvo globoje.

Australija prasidėjo. Žinoma, per "Tėviškės Aidus". Kunigas savo rašytą žodį dalina daugeliui laikraščių – "Tėviškės Žiburiams", "XXI-jam Aamžiui", "Krivulei", į Romą parašydavo ir kitiems, o tarp jų ir "Tėviškės Aidams". Ir netikėtai iš kun. Petraičio, iš Adelaidės, atėjo jam pakvietimas važiuoti į Australiją. Džiaugsmas buvo didelis, nes Australija buvo jo pasakų žemynas ir anksčiau jis tik drįsdavo tokias svajones svajoti. Taip kaip svajonė per Neringą pervaziuoti slidėmis. Vienas kunigas pakvietė, ir ta svajonė jau įgyvendinta.

Tėvas Ambrasas ir papasakojo, kad Popiežių matė netikėtai vieną kartą, bet kai dirbo Romoje, tai prieš pusantų metų, Popiežiui važiuojant į Lietuvą iš Vatikano, reikėjo išversti į lietuvių kalbą ir parengti tuos tekstus, kuriuos Popiežius skaitė ir iš kurių mokėsi lietuvių kalbos, bevaikščioldamas Vatikano sode ir klausydamas iš kun. Ambraso įkalbėtos magnetofono juostos. Su Šv. Tėvu teko jam bendrauti ne tikai būnant Lietuvoje. Jis sėdėjo radiofone ir rinko laidas, kurias siųsdavo į Romą, o Roma tada radijo bangomis siųsdavo jas į pasaulį.

Kai Šv. Tėvas ketvirtą kartą buvo Lenkijoje-Varšuvoje, kunigas

Ambrasas irgi buvo su vokiečių, italų ir kitų kalbų žurnalais. Varšuvos radijoje rengė laidas transliavimui į Lietuvą.

Baigęs universitetą Lietuvoje, jis nežinojo kur dėtis, nes "draugai", "bičiuliai" paskundė, kad jis gali būti buožės sūnus, kunigo brolis ir visokius tokius nusikaltimus pridėjo ir dėlto jo nepaskyrė į literatūros institutą, tai jis išėjo mokytojauti. Nelaimei į ten, į tą rajoną, kur buvo jo brolis kunigas, ir ten jis negalėjo švietimo skyriuje pasirodyti. Tada jis dešimt metų patyrė žurnalisto darbą. Kai jį išmetė iš redakcijos kaip netinkantį, vienas bičiulis pasikvietė jį į univestitetą ir taip išlaikęs egzaminus, pasidarė aspirantu. Rašė dezertaciją iš anglų ir lietuvių kalbos vertimo aspektu ir per keturis metus parašė. Tada paliko dirbti Vilniaus universitete, kur kiekvieną dieną laukė, kad jį išmes, nes iš paskos labai gainiodavosi saugumas. Jie labai įtarinėjo, kad redaguoja "Frontą". Yra jis ne vieną pirštą pridėjęs ir prie "Bažnyčios Kronikos", kuri buvo leidžiama pogrindžio sąlygomis. Tik jau labai pradėjo sekti ir jam būnant universitete dėstytoju, pasakė vadovui, kad arba reikės sėstis į kalėjimą, nes saugumas kiekvieną (Nukelta į 8-tą psl.)

Rusų atsakas – kiaušiniai

Rusija nekeičia pozicijos

Rusijos prezidentas Borias Jelcinas NATO karinius smūgius prieš Jugoslaviją pavadino "aiškia agresija".

Iškart po prasidėjusių oro smūgių jis paskelbė, kad Rusija nutraukia bendradarbiavimą su Aljansu. Norėdamas sušvelninti situaciją, šalies premjeras Jevgenijus Primakovas pareiškė, kad Maskva tęs bendradarbiavimą su Europos Sąjunga.

B.Jelcinas pareiškė, kad Rusija neatsakys jėga į NATO karinius smūgius ir toliau bandys rasti taikų konflikto sprendimą.

B.Jelcinas, telefonu kalbėjęs su JAV prezidentu Bill Clinton ir Prancūzijos vadovu Jacques Chiracu, buvo pasipiktinęs, kad NATO nereagavo į jo prašymą atnaujinti bandymus pasiekti diplomatinį problemos sprendimą.

Ivykusiame Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos susirinkime Rusijos ambasadorius šioje organizacijoje Sergejus Lavrovas paragino surengti skubų balsavimą, kad aljanco puolimas būtų sustabdytas.

Apmėtė kiaušiniiais ambasada

NATO veiksmus smerkia ir dauguma Rusijos gyventojų. Per protesto akciją, į kurią susirinko apie šimtą žmonių, Maskvoje esanti JAV ambasada buvo apmėtyta kiaušiniiais.

Rusijos parlamento žemieji rūmai – Dūma turėjo nustatyti nepaprastosios sesijos, per kurią bus aptariama situacija Jugoslavijoje, laiką.

Kai kurios organizacijos pradėjo registruoti savanorius, kurie ryžosi ginti Jugoslaviją.

Sutrypta JT chartija

Kinija pareikalavo nedelsiant nutraukti NATO oro smūgius Jugoslavijai. Pekinas paragino tarptautinę bendriją sutelkti pastangas taikai atkurti.

Šalies prezidentas Jiang Zeminas pareiškė, kad smurtu problemų neišspręsi.

Kinijos komunistų partijos laikraštis "People's Daily" išspausdino griežtą komentarą, kaltindamas NATO "begėdiškai ir brutaliai sutrypus" JT chartiją ir

pažeidus patį šio Aljanso savignos principą. Pasak laikraščio, Jugoslavija nėra NATO narė ir nekėlė grėsmės Aljansui.

Prieš NATO oro smūgius taip pat pasisakė Indonezija, Vietnamas, Tailandas, Irakas ir Iranas. Filipinai ir Airija atsisakė paskelbti savo poziciją šiuo klausimu, o Japonija, Singapūras, Australija ir daugelis kitų valstybių pritarė Aljanso akcijai.

Lietuva parėmė Aljansą

Turkijos premjeras Bulentas Ecevitais pareiškė viltį, kad Kosovo konfliktas nevirs dar vienu pasauliniu karu, o Norvegijos vyriausybės vadovas Kjellis Magne Bondevikas sakė, kad būtinybė pradėti NATO antpuolius yra tragiška, bet neišvengiama. Taip pat kalbėjo Italijos premjeras Massimo d'Alema.

Tuo tarpu Vatikano išleistame pareiškime sakoma, kad jėgos naudojimas visada rodo žmogiškumo pralaimėjimą. Pareiškime NATO smūgiai buvo pasmerkti.

Lietuvos užsienio reikalų ministerijos paskelbtame pareiškime pritariama NATO oro smūgiams prieš Jugoslaviją. Ministerija pareiškė apgailestavimą dėl žlugusių mėginimų taikiai išspręsti konfliktą Kosove.

Lietuvos užsienio reikalų ministerijos Politikos departamento direktorius Vygaudas Ušackas sakė, kad Lietuva remia vadinamosios kontaktinės grupės pasiūlytą Kosovo taikos susitarimą, kurį jau pasirašė Kosovo albanai, ir tikisi, kad Jugoslavija taip pat prisidės prie šio susitarimo.

"L.r."

pensijoje ir gyvena Jezuitų namuose. Pasitaikė kun. Ambrasui gera galimybė išvažiuoti į Australiją, nes atvažiavo kunigas iš Lietuvos, kuris sutiko jį pavaduoti. Ir jeigu ne tas, kaip jis sakė, šito pasakų žemyno nebūtų pamatęs.

Kun. Ambrasas dar pagyrė Australijos lietuvių, kad jie ištisė ir tebetiesia ranką Lietuvai. Pirmiau gal būtų daugiau materialiai, o dabar dvasiškai ir materialiai. Bet, kad Lietuvoje, esame dažnai apgaunami, esame už nosies vedžiojami, jis išreiškė, kad tai tų pačių, kurie 50 metų sėdėjo šiltose vietose ir jų nepaliko dar, tik išvertę kailius jie ir toliau tebevaldo.

Dar kartą gerb. svečias visiems padėkojo, ir malda prie altoriaus visus jis prisimins, ypač jaunimą, kad

Nei pritaria, nei prieštarauja

Šiomis dienomis Italijos spaudoje vėl palyginti daug rašoma apie tai, kad turkų teroristas Ali Agca, kuris 1981 metų gegužės 13 dieną Šv. Petro aikštėje bandė nužudyti Popiežių Joną Paulių II-ą, galėtų būti perduotas Turkijai arba net galėtų jam būti suteikta malonė ir dovanota kalėjimo bausmė. Kaip žinoma, ilgai trukusi teismo byla nenustatė kieno užsakymu Ali Agca bandė nužudyti Šv. Tėvą. Vienu metu buvo rimtai svarstyta hipotezė, jog turkų teroristas veikė komunistinės Bulgarijos saugumo tarnybų užsakymu. Buvo netgi trumpam sulaikytas Bulgarijos aviakompanijos atstovas Romoje, įtariamas tarpininkavimu siekiant nužudyti Šv. Tėvą. Tačiau galiausiai teismas nieko neįrodė ir byla baigėsi tik paties nusikaltimo vykdytojo – turkų teroristo – nuteisimu kalėti iki gyvos galvos.

Italų spaudoje pasirodžius spėliojimams, jog Ali Agca gali būti paleistas iš kalėjimo arba perduotas Turkijai, Vatikano spaudos salė paskelbė pareiškimą, kuriame patikslino tam kai kurias aplinkybes. Visų pirma spaudos salės pareiškime informuojama, jog Šv. Sostas galimam teroristo iškėlimui nei pritaria, nei prieštarauja, o palieka viską spręsti Italijos teisingumui. Šis nusistatymas nėra kokia nors naujovė. Jis buvo oficialiai išdėstytas jau 1997 metų rudenį, atsakant į Italijos teisingumo ministro klausimą.

LRTV

jie užimtų vietas prie tos trispalvės, kurią čia iškabino. Kad jie neužmirštų lietuviškos giesmės, lietuviškos vienybės.

Mūsų gerbiamas Valentinas Čižauskas širdingai padėkojo Rekolekcijų vedėjui, Tėvui Ambrasui, už tokius įstabius, gražius žodžius. Kad dabar tikrai žinome koks platus ir gilus Tėvelio gyvenimas. Atsidėkojame ne tik žodžiu, bet ir daina. Ir paragino visus sudainuoti jam "Ilgiausių Metų".

DĖKOJAME

p.E.Dainutienė Kaziuko mugės proga skautams paaugojo 10 dolerių. Ačiū už auką.

Mugės rengėjai

Pietūs su kun. Ambrasu Lietuvių Namų Jubiliejinėje salėje

(Atkelta iš 7-to psl.)

žingsnį seka, arba nutraukti ryšius su "Aušra".

Prisiėjo jam rinkis. Vis dėlto Kazimieras Ambrasas, rektorius, kartu dėstytojas ir naujokynų vadas, negalėjo kunigų seminarijoje mokytis, nes jau vieną kartą buvo baigęs universitetą. Kai jis nuėjo pas Jezuitus, tai po metų priėmė ir 1981 m. įstojo pas Jezuitus, nes kitos kongregacijos neturėjo pagrindo seminarijos.

Pasidaręs Jezuitu, 5-kerius metus išbuvęs Jono Dalyvos žinioje, vieną kartą pasiėmęs meškere, kitą kartą pasiėmęs kuprinę, trečią kartą sningant ar lyjant, jis važiuodavo 60 km iš Vilniaus, kad išlaikyti egzaminą ir toliau grįžti į universitetą. 1987-tais metais buvo jau baigęs visą kursą, ir tada jau jam leido laikyti egzaminus. Bet kai jam buvo paskirtas pasimatymas, prisistatytas vienam asmeniui, kuris suteiktą jam šventimus, laukė jis 3, laukė 4-rias valandas, bet jam paskirtas tėvas Jezuitas neatvažiavo. Ir taip išlaukė vėl metus, o saugumas vis iš paskos sekiojo. Galiausiai išlaukęs dar metus, susirado kardinolą Slatkevičių, su kuriuo susitarė ir kuris pasakė, kad Vyskupas Jonas Pranaitis, kuris buvo ištremtas 27-nerius metus ir dabar gyvena Žagarėje, sutinka jį

išventinti į kunigus. Ir taip vieną šeštadienį nuvyko jis ten, kur buvo dar ir kitas ir jie abu kartu, vakare, Arkivyskupo Steponavičiaus buvo išventinti pirma į diakonus ir kitą rytą 4-5 val. į kunigus. Ir taip prasidėjo jam ilgas gyvenimas, net dvigubas ir trigubas: vienas mokytojo, antras kunigo, trečias universiteto profesoriaus.

Po kelių mėnesių susitiko jis su profesorium Zinkevičium, kuris buvo švietimo ir mokslo ministru Lietuvoje ir kuris jam pasakė, kad Poznanės universitetui Lenkijoje reikia profesoriaus dėstyti lietuvių kalbą. Na ką, pagalvojo jis, reikia važiuoti į Lenkiją. Atsidūręs Lenkijoje, kasdien 4-5 val. atsikėlęs, paaugodavo šv. Mišias ir taip beveik visus metus. Pagaliau šeimininkė kažką užuodė ir stalčiuje rado lenkų kalbą jo mišiolėlį, nes jis norėjo lenkų kalbą išmokti aukoti šv. Mišias. Ir taip šeimininkė sužinojo, kad jis kungas. Laimė iš ten buvo iškviestas į kunigų seminariją dėstyti lietuvių kalbą, o po 6 mėn. Vatikano radijui reikėjo Jezuitų. Tėn atidirbęs 4 metus, pusę metų po to pagyveno Philipinuose, tada vėl į Vatikano radiją, iš kur buvo paskirtas vykti į Montrealį, Kanadą.

Pradžioje Montrealyje buvo trys kunigai, dabar jis liko vienas, nes klebonas Aranauskas, kurio brolis gyvena čia Melbourne, dabar jau yra

TOBIN BROTHERS
a better way

Since 1934 Tobin Brothers has provided specialist funeral service to the Melbourne Catholic Community. Today this tradition of service continues at any of our 17 Melbourne Branches.

Head Office:

NORTH MELBOURNE 189 Boundary Road **9328 3999**

Member AFDA

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWNE. (TEL. 9708 1414)

KLUBO VALANDOS

Pirmd., trečiad., 5 v.v. - 10.30 v.v.

ANTRADIENIAIS KLUBAS UŽDARYTAS

Ketvirtadieniais	5 v.v.	-	11.00 v.v.
Penktadieniais	5 v.v.	-	12.00 v.v.
Šeštadieniais	12 val.	-	1.00 val. nakties
Sekmadeniais	12 val.	-	10.00 v.v.

VALGYKLA VEIKIA:

Penktadieniais	6 val.	-	8.00 v.v.
Sekmadeniais	12.30v. p.p.	-	7 v.v.

ŠVEDIŠKAS STALAS. SMORGASBORD.

Šeštadieniais	12 val.	-	2 v. p.p.
	Ir 6 v.v.	-	8 v.v.

Šeimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus. Kodėl ne Lietuvių Namuose? Kodėl nepasiteirauti? Skambinkite 9708 1414.